

PIRIN

"Trudne do pojęcia, trudniejsze jeszcze do opisu te pierwsze wrażenia, które na umyśle z wysokich gór sprawia razem zocznona rozstrzeni niezmierność i tylu przedmiotów ogromnych nieprzejrzałość. Jest to nagle jakieś dziwne zachwycenie: wzrok olśnion, wewnętrzny zmysł rozumu prawie osłupiony; pełno poruszeń, pełno wewnątrz czucia, ale przy tym żadnych wyobrażeń. Zdaje się tu ostrzegać natura: iż ograniczone człowieka zmysły."

(Stanisław Staszic 1815)

Przewodnicka wyprawa

Warto po wielu latach wrócić do pierwszej dalekiej wyprawy organizowanej przez oddział PTTK w Limanowej. Na początku 1978 roku konkretyzowały się plany wycieczki w Pirin uważany za najpiękniejsze krajobrazowe góry Bułgarii. Na początku sierpnia nastąpił wyjazd kilkunastoosobowej grupy pociągiem przez Budapeszt, Bukareszt, Sofię, Septembrii do Bańska i dalej do wylotu doliny banderickiego potoku. Po załatwieniu wszelkich formalności rozbiliśmy obóz-bazę nad potokiem Banderica wśród sosen górskich i kosówki na wysokości około 1950 m n.p.m. Małe dwuosobowe namioty były miejscem noclegu, potok pełnił funkcję marmurowo-granitowej łaźienki, a piec kuchenny zastępowało ognisko. Zasadnicza część zapasów została przywieziona z Polski w mocno wyładowanych plecakach. Część produktów kupowaliśmy w sklepiku u wylotu doliny lub w Bańsku. Góry zachwycały swą rzeźbą. Nad głęboko wciętą doliną wznoszą się potężne szczyty przekraczające wysokością nasze Tatry. Bielejące w słońcu marmurowe wierzchołki najwyższych piryńskich wzniesień Wichrenu i Kutieła, spłaszczone grzbiety i strome stoki gór przyciągały wzrok. Malownicze jeziora, potoki i siklawy ożywiały krajobraz.

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 3

W zagłębieniach i na najwyższym wzniesieniu leżało trochę śniegu. O zachodzie słońce złoto oświetlało górujący nad obozem Todorin. Granica dnia i nocy przesuwiała się po jego zboczach powoli, coraz wyżej aż do zniknięcia szczytu. Dno doliny porastają drzewa iglaste, a w miarę wzrostu wysokości kosodrzewina i jałowce, które ustępują miejsca łąkom górskim i roślinności alpejskiej. Wśród drzew rekordzistą jest sosna górska gatunku Pinus leucodermis od nazwiska odkrywcy nazwana „Bajkuszew”, oszacowana na trzysta lat stuleci, pamięta więc czasy, gdy tatarski chan Asparuch zakładał państwo bułgarskie. Ogromna różnorodność roślin zdumiewała swym bogactwem. Uwagę przykuwały: dziewanna kędzierzawa, astrzy alpejskie, goryczki, szarotki, różniki, fiołki alpejskie i wiele innych. 20% roślin figurujących na bułgarskiej liście zagrożonych wyginięciem ma swe stanowiska w Pirinie. Doskonała pogoda sprzyjała zdobywaniu najwyższych szczytów. Wyjścia wymagały dobrej kondycji, umiejętności poruszania się w skałach i odporności na ekspozycję. Wyszliśmy na Chwojnaty -2635 m, Muratów -2669m, Todorin-2746m, Wichreń-2915m, Kutieło-2908m i bardzo eksponowaną grań Konczeto

z kilkusetmetrowymi urwiskami po obu stronach wąskiej ścieżki zabezpieczonej stalową liną. Były też krótsze wyprawy po zlebach i ściankach w otoczeniu bazy. Góry były ciche, turystów spotykało się bardzo rzadko. W dniu wyjazdu ranek przywitał nas śniegiem, który w nocy pokrył dolinę. Tak zakończyło się nasze spotkanie z Pirinem. Po krótkim pobycie w Warnie i nad Morzem Czarnym wróciliśmy do Limanowej.

Uczestnicy wyprawy:

K. Sowa, B. Winiarska, M. Wrona, Z. Sulkowski, C. Serwin, C. Wilk, B. Jabrucka; M. Piąsta, A. Winiarska, Wł. Sowa, S. Bugajski, J. Wielek, E. Nitribitt. W październiku otwarta została wystawa „Pirin” przygotowana przez uczestników wycieczki.

Pirin - pasmo górskie w pd. zach. Bułgarii, między dolinami Strumy i Mesety. Pirin tworzy zwarty masyw górski ciągnący się na przestrzeni ok. 80 km. Zbudowany jest z granitów, łupków krystalicznych, marmurów, zlepieńców i piaskowców. Masyw został wypiętrzony w orogenezie alpejskiej. Wznosi się do 2915 m n.p.m. (Wichren). Około 60 wierzchołków przekracza wysokość 2500 m n.p.m. Występuje ponad 170 jezior polodowcowych. Znajduje się tu największy park narodowy Bułgarii.

Na czołówce:

Zachód Słońca na Todorinie.
Z lewej na dole - Na grani Todorina Wł. Sowa.
Z prawej u góry - Na grani.

Opis fotografii:

Fot. 1 - Najwyższe szczyty w Pirinie: Wichren (2915 m) i Kutieło (2908 m).
Fot. 2 - Jeziora w górnej części Dol. Bandericy.
Fot. 3 - Goryczka wiosenna.
Fot. 4 - Przy ognisku - siedzą od lewej: K. Sowa, M. Piąsta, J. Wielek.
Fot. 5 - Dochodzimy do „bazy”.
Fot. 6 - Na Todorinie (autor).
Fot. 7 - Najstarsze drzewo w Bułgarii - przy drzewie stoi M. Wrona.

Tekst i Fotografie:
Stefan Bugajski